

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

На тему «ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ
РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ»

Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Студентки 2 курсу, групи ОПмз-01с

Малигіна Дмитра Анатолійовича

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело

(підпис)

Малигін Д.А.
(ініціали та прізвище студента)

Керівник: к.е.н., доцент Серпенінова Ю.С.

(підпис)

Суми - 2021 рік

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи на тему
«ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З
ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ»
студента Малигіна Дмитра Анатолійовича

Поточна діяльність бюджетних закладів окреслює використання коштів державного та місцевого бюджетів задля задоволення соціально-культурних та інших потреб громади. Для таких установ притаманним є те, що практично 70% цих коштів є витрати на оплату праці. Вчасність нарахування й виплати заробітної плати безпосередньо відбиваються на рівні ефективності праці робітників бюджетної ділянки і є опорним мотиваційним інструментом для фахового розвитку кадрів.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних і практичних аспектів обліку та контролю розрахунків з оплати праці, а також розробка шляхів їх удосконалення в ГУ ДФС у Сумській області.

Об'єктом дослідження є процес обліку та контролю розрахунків з оплати праці в ГУ ДФС у Сумській області.

Предметом кваліфікаційної роботи є сукупність теоретичних і практичних аспектів обліку та контролю розрахунків з оплати праці.

Основний науковий результат роботи полягає у такому: уточнено структуру аналітичних рахунків 6511 рахунку, розроблено документ обліку заробітної плати в бухгалтерії «Стан на виконання кадрового плану ГУ ДФС у Сумській області», а також сформовано відомість контролю розрахунків за видами оплати з урахуванням її поділу на першу та другу половину місяця, відомість контролю нарахованої заробітної плати за видами оплати, відомість контролю оподаткування заробітної плати, створено програму, план та тест проведення контролю нарахування заробітної плати та робочі документи контролера.

Одержані результати можуть бути використані для подальших досліджень щодо вдосконалення технології формування обліково-

аналітичного забезпечення управління сталим розвитком сільськогосподарських підприємств.

Для написання даної роботи використовувалися такі методи як: спостереження, порівняння, розрахунків, узагальнення, абстрагування, аналіз, синтез, системний, метод індукції та дедукції тощо.

Ключові слова: облік, контроль, оплата праці, заробітна плата, бюджетна установа, контроль розрахунків з оплати праці, методи контролю.

Для досягнення поставленої мети та завдання були використані такі загальнонаукові методи: індукція, дедукція, аналіз, синтез, конкретизація; методичні прийоми: вибірка, порівняння, узагальнення.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є результати наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних учених, матеріали фахових видань та науково-практичних конференцій, нормативно-правові документи з регулювання обліку на сільськогосподарських підприємствах, офіційні статистичні дані функціонування сільськогосподарської галузі, матеріали власних досліджень.

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 57 сторінках, зокрема список використаних джерел із 25 найменувань, розміщений на 3 сторінках. Робота містить 5 таблиць, 16 рисунків, 11 додатків, розміщених на 11 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2021 рік

Рік захисту роботи – 2021 рік

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувач кафедри

к.е.н., доцент

_____ Ю.С. Серпенінова

“ ___ ” _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

студенту 2 курсу, групи ОПмз-01с

Малигіна Дмитра Анатолійовича

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи: “Організація і методика обліку та контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах”, затверджена наказом від _____ р. № _____.
2. Термін подання студентом закінченої роботи « ___ » _____ 20__ р.
3. Мета кваліфікаційної роботи магістра полягає у обґрунтуванні теоретичних і практичних аспектів обліку та контролю розрахунків з оплати праці, а також розробка шляхів їх удосконалення.
4. Об’єкт дослідження – процес обліку та контролю розрахунків з оплати праці в ГУ ДФС у Сумській області.
5. Предмет дослідження – сукупність теоретичних і практичних аспектів обліку та контролю розрахунків з оплати праці.
6. Кваліфікаційна робота магістра виконується на матеріалах ГУ ДФС у Сумській області.
7. Орієнтовний план випускної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети

Розділ 1 «Теоретичні аспекти організації і методики обліку та контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах».

Назва – термін подання

У розділі 1 обґрунтувати сутність, значення, склад та форми розрахунків з оплати праці, дослідити їх нормативно-правове забезпечення обліку та визначити методичні аспекти організації контролю.

Зміст конкретних завдань до розділу, які має виконати студент

Розділ 2 «Організація і методика обліку та контролю розрахунків з оплати праці в ГУ ДФС у Сумській області».

Назва – термін подання

У розділі 2 проаналізувати організаційно-економічну характеристику ГУ ДФС у Сумській області; розглянути організацію аналітичного та синтетичного обліку розрахунків з оплати праці та організацію контролю.

Зміст конкретних завдань до розділу, які має виконати студент

Розділ 3 «Шляхи вдосконалення організації і методики обліку та контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах».

Назва – термін подання

У розділі 3 розробити напрями вдосконалення організації обліку та методики контролю розрахунків з оплати праці.

Зміст конкретних завдань до розділу, які має виконати студент

Дата видачі завдання «__» _____ 20__ р.

Керівник кваліфікаційної
роботи

Підпис

Завдання до виконання одержав

Підпис

Ю. С. Серпенінова

Ініціали, прізвище

Д.А. Малигін

Ініціали, прізвище

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ.....	9
1.1 Сутність, значення, склад та форми розрахунків з оплати праці.....	9
1.2 Нормативно-правова база обліку розрахунків з оплати праці	12
1.3 Методичні аспекти організації контролю розрахунків з оплати праці ...	15
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В ГУ ДФС У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ....	18
2.1 Організаційно-економічна характеристика установи	18
2.2 Організація аналітичного та синтетичного обліку розрахунків з оплати праці	26
2.3. Організація контролю за станом розрахунків з оплати праці	29
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	33
3.1 Напрями вдосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці	33
3.2 Удосконалення методики контролю розрахунків з оплати праці	35
ВИСНОВКИ.....	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41
ДОДАТКИ	44

ВСТУП

Ефективність діяльності персоналу організацій та забезпечення вигідного рівня продуктивності праці великою мірою залежить від рівня оплати праці. Бухгалтеру бюджетної установи при веденні обліку на даній ділянці нині не достатньо мати лише базові знання у бухгалтерському обліку. Діюче законодавство щодо виплат працівникам громіздке, що відбивається на обліку і на визначенні розміру посадових окладів, надбавок та інших виплат.

Крім того, в більшості бюджетних організаціях бухгалтер здійснює роботу замість економіста, статиста, кадровика і тому потрібні особисті підходи до обліку та контролю за нарахуванням заробітної плати в умовах ринкових змін, акомодатії заграничної теорії та досвіду до національних умов господарства. Роль бухгалтерського обліку та контролю в управлінні розрахунками з нарахування заробітної плати бюджетної установи — це забезпечення відбитку всіх операцій, пов'язаних з реалізацією плану очікуваних витрат і підсумування показників обліку та звітності.

Аспекти обліку та контролю нарахування заробітної плати аналізували такі вчені: Бутинець Ф.Ф, Загородній А.Г., Ільїна С.Б., Мельник Т.Г. та ін. Але практично у всіх статтях теоретиків і практиків показується методика і організація контролю розрахунків з оплати праці бізнес-суб'єктів, що не підходять до бюджетної ділянки. Усе це демонструє нам актуальність теми, а відтак заподіяло вибір курсу дослідження в теоретичних і прагматичних засадах.

Мета роботи полягає у вивченні та дослідженні теоретичних, методичних та практичних аспектів організації обліку та контролю розрахунків з оплати праці в Головному управлінні ДФС у Сумській області та пропозиції шляхів поліпшення.

Згідно мети роботи потрібно вирішити такі основні завдання:

- з'ясувати економічну сутність розрахунків з оплати праці;
- дослідити нормативно-правову базу з обліку заробітної плати;

- розмітити методичні площини організації контролю розрахунків з оплати праці у бюджетних організаціях;
- оцінити основні організаційно-економічні показники діяльності Головного управління ДФС у Сумській області;
- дослідити процес організації розрахунків з оплати праці первинного, аналітичного та синтетичного обліку;
- описати процес контролю за станом розрахунків з оплати праці;
- обґрунтувати напрямки удосконалення організації обліку та методика контролю розрахунків з оплати праці в Головному управлінні ДФС у Сумській області.

Об'єктом дослідження є стан методики та організації обліку та контролю розрахунків з оплати праці в Головному управлінні ДФС у Сумській області.

Предметом дослідження є ряд теоретичних, практичних та методичних аспектів організації обліку та контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних організаціях.

При дослідженні методики обліку заробітної плати використовувалися такі методи як: спостереження, порівняння, узагальнення, метод синтезу, дедуктивний метод тощо.

Підґрунтям дослідження є нормативні та правові акти, що стандартизують облік, а також контроль розрахунків з оплати праці, збірники академіків щодо проблем обліку, контролю з оплати праці, а також облікова і звітна документація Головного управління ДФС у Сумській області.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

1.1 Сутність, значення, склад та форми розрахунків з оплати праці

Як демонструє практика іноземних держав, значних здобутків у піднесенні економіки дістаються ті фірми та установи, де є підходящі умови для реалізації творчого потенціалу робітників та впроваджені прогресивні методи нарахування заробітної плати.

Аналіз літератури свідчить про те, що в даний час існує немала кількість трактувань змісту оплати праці, що викликано різними академічними оцінками дослідників.

У ході дослідження варто встановити сутність даного поняття. Проаналізувавши безліч статей учених щодо дефініції цього терміну, можемо підсумувати, що жодне із трактувань не є влучним і вичерпним (Додаток Б).

Таким чином, у національній економічній літературі відсутній монолітний підхід до суті оплати праці, що змушує до вивчення цього питання.

Однак Законом «Про оплату праці» [20] пояснюється дотичний термін «заробітна плата». Звідси, заробітна плата – це винагорода обрахована зазвичай у грошовому вираженні, яку за трудовим контрактом власник платить працюючому за зроблену ним роботу.

Бюджетні установи фінансують заробітну плату за статтею, що охороняється відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» [14].

Відповідно до даного Закону заробітна плата має певну структуру, яка схематично зображена на рис.1.1.

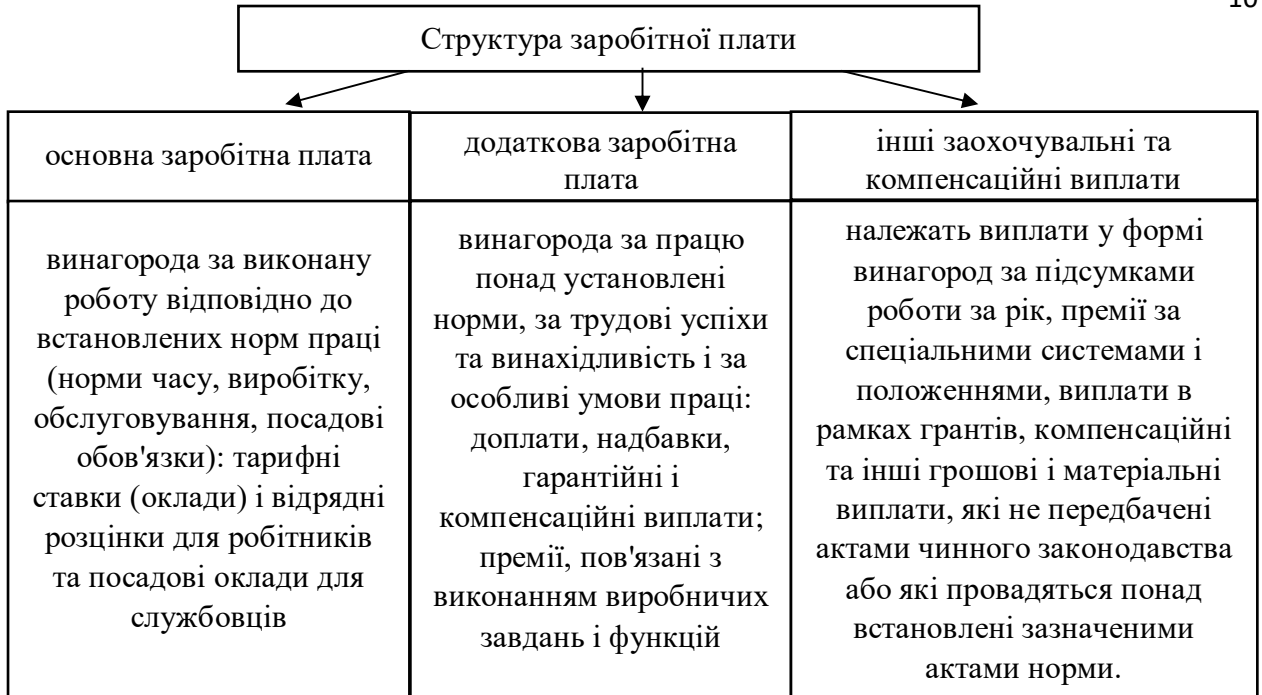

Рисунок 1.1 – Структура заробітної плати в Україні

Форми, системи та розмір нагороди працівників установлюються бюджетною інституцією самостійно у колективному договорі з додержанням правил і гарантій, визначених законодавством. Ця нормативна вимога надає бюджетним установам вагому незалежність, але й полишає їм істотну відповідальність, бо ефективність праці повною мірою визначається тим, наскільки ефективно налаштована робота установи.

За підґрунтя розрахунку виплат бюджетної організації береться тарифна система, яка містить в собі тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики.

Система оплати праці передбачає два спрямування: організацію праці, яке споріднене з обліком відпрацьованого часу та нарахування заробітної плати, що пов'язане із кількістю зробленої роботи. За тарифної системи діють дві форми оплати праці робітників – почасова і відрядна, які складаються з ряду систем для різноманітних організаційно-технічних умов праці (рис.1.2).

Рисунок 1.2 – Форми та системи оплати праці в бюджетних установах

На основі постанови Кабінету Міністрів України «Про підвищення оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» [7] створюються галузеві схеми посадових окладів, які рахуються із ознаками та реальними умовами кожної ділянки бюджетної сфери.

При плануванні та здійсненні обліку заробітної плати варто різнити плановий і фактичний фонд заробітної плати (рис.1.3)

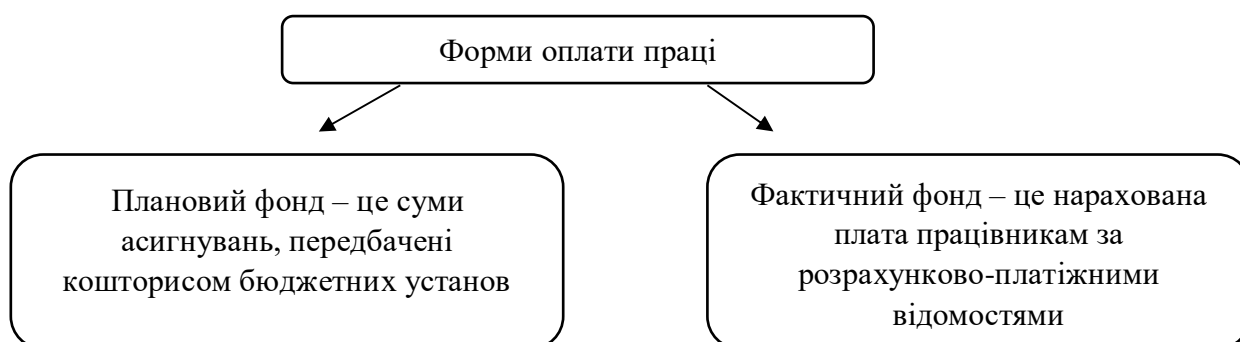

Рисунок 1.3 – Форми оплати праці в бюджетних установах

Фондом оплати праці бюджетних організацій є об'єм коштів, що надійшли у вигляді фінансування із бюджету, або від надання послуг, що попередньо визначений.

Із заробітної плати працівників та їм підпорядкованих можуть вираховувати тільки допустимі законом утримання та нарахування, зокрема: за лікарським листом, у пенсійний фонд, військовий збір, за виконавчими листами і т.п. Уся сума утримань не повинна переважувати відповідний відсоток суми зароблених коштів робітника.

Таким чином, оплата праці є найбільш плутаною ділянкою в системі економічних показників, так як вона відображує багатоманітні зацікавлення сторін суспільно-трудова взаємин. Значно змінюється і механізм таких виплат у ринкових умовах, основною метою якого є – заохочення до продуктивності праці згідно з трудовим вкладом працюючих у суспільне виробництво.

1.2 Нормативно-правова база обліку розрахунків з оплати праці

У нашій державі правове стандартизування розрахунків з оплати праці ведеться рядом правових актів та норм. Загальні засади бюджетного законодавства канонізують норми Бюджетного Кодексу України [1], організацію роботи бюджетної системи України, статус правовідносин у бюджетній галузі, базис бюджетного процесу і міжбюджетних зв'язків, типи та підстави відповідальності за порушення законодавства, що регулює бюджетну сферу.

Відповідно до Кодексу законів про працю України [8], виплати в бюджетних організаціях за виконану роботу здійснюються відповідно до законів та іншої нормативної основи, центральної, галузевих та регіональних домовленостей, колективних договорів (рис. 1.4).

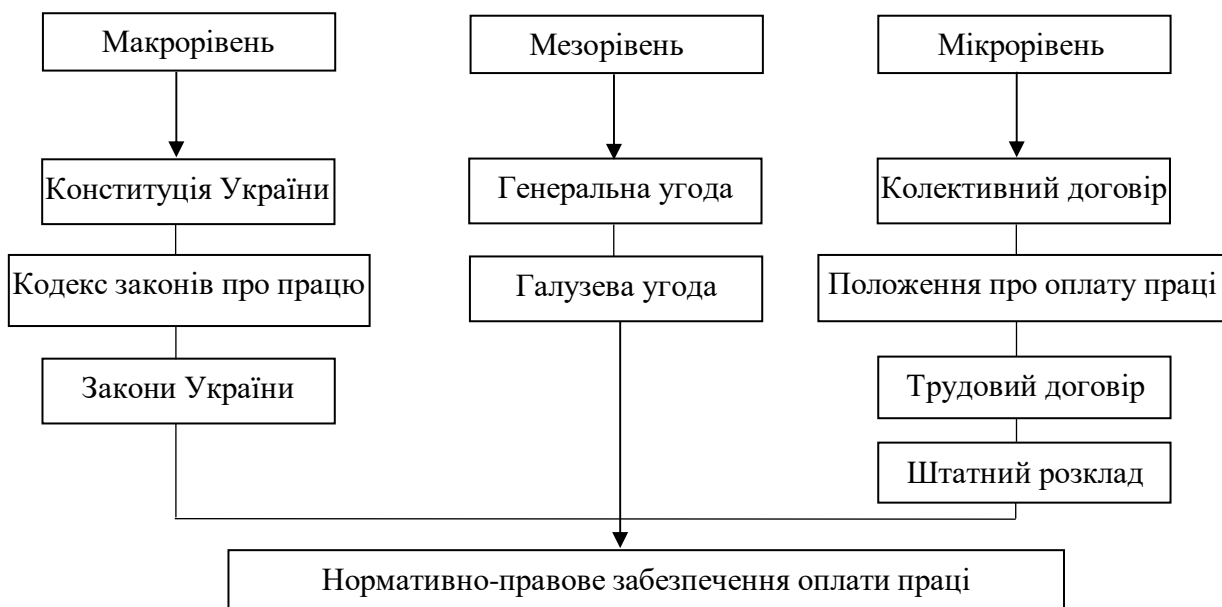

Рисунок 1.4 – Нормативно-правове забезпечення оплати праці

Правові основи регулювання, будови, ведення бухгалтерського обліку та заповнення фінансової звітності в Україні визначає Закон України 996 [12]. Регулювання заробітної плати ведеться законом за двома шаблями: на державному та договірному. Урядовий рівень заробітної плати - це стандартизація в правовій площині оплати праці робітників фірм усіх форм власності через визначення мінімальної винагороди, та інших урядових норм та реверсів. Дефініція умов та форматів виплат покладається на менторів установ, які забезпечуються коштами державою, колективної форми власності, робітників фірм, що мають фінансову підтримку, керування фондів заробітної плати для працівників компаній-монополій, а також через оподаткування доходів працівників.

Нормативно-правовим документом, що визначає порядок здійснення індексації заробітної плати є Закон України «Про індексацію грошових доходів населення» [18]. Так, лімітований прожитковий мінімум, який узаконений для працездатної людини складає 2481 грн. на 1 грудня 2021 р. Тому зарплату індексують у межах 2481 грн., а суму, що перевищує такий ліміт не індексують.

Якщо особу прийняли працювати за сумісництвом, то в такому разі заробітна плата обчислюється відповідно до постанови «Про роботу за

сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій» [23]. За контрактом сумісництва робітники мають можливість працювати в тій самій або в іншій організації, або у вільний годину від роботи.

Обрахунок грошової підтримки у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю регулюється Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [15]. Що стосується відпускних, то установа керується Законом України «Про відпустки» [13], що формулює право гарантії від країни на відпустки. Предмети оподаткування особи, що має громадянство України визначається Податковим Кодексу України [11], що згруповані на рис.1.5.

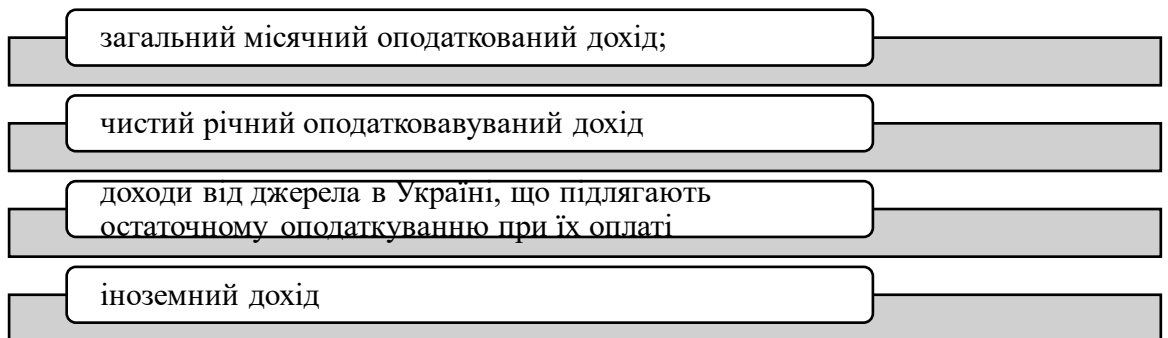

Рисунок 1.5 – Предмет оподаткування громадянина України

У бюджетних організаціях для виплати заробітної плати працюючим здійснюється її нарахування, яке являє собою розрахунок зароблених коштів за місяць, включаючи посадовий оклад, різних доплат за урахуванням утримань.

Здійснення загальнодержавних, галузевих та обласних програм запобігання нещасним ситуаціям та професійних захворювань, фінансування профілактичних заходів щодо безпеки, відповідно до Закону України «Про охорону праці України» [22], поміж інших джерел фінансування, конкретизованих законодавством і локальними бюджетами.

Таким чином, облік оплати праці у бюджетних організаціях стандартизується ладом нормативно-правових документів, що суперечать один одному.

1.3 Методичні аспекти організації контролю розрахунків з оплати праці

На разі існує одна з центральних проблемних сторін бюджетних інституцій, яка полягає в тому, що ці установи функціонують в умовах мізерного фінансування з державного бюджету. Це вимагає не лише планування, виконання та контролю надходжень і видатків бюджетних програм, а й управління результатами їх виконання.

Виплати та контроль працівникам у таких установах проходять на підставі нормативних та правових актів України, як-от Кодекс законів про працю, Закон України «Про оплату праці», постанов, інструкцій розпоряджень; гуртові, регіональні, галузеві, колегіальні угоди в розрізі бюджетних асигнувань і позабюджетних надходжень.

Задля зростання продуктивності виконання витрат на виплати робітникам бюджетних закладів відбувається системою контролю, найважливішою повинністю якої є забезпечення суспільною безпекою працівників установ.

Органи, що здійснюють інспекцію, поділяють його на зовнішній і внутрішній. Серед видів контролю провідне місце посів державний фінансовий контроль, що включає нагляд за бюджетним законодавством та ревізію за вживанням державного та спільного майна.

Контроль здійснюється органом державного фінансового контролю через призму Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю України» [21], шляхом провадження державного фінансового аудиту, інспекції та повірки державного придбання.

Для правильної дефініції адекватності дій, які здійснює особа, що знаходиться під державним фінансовим ревізуванням щодо розрахунків з працюючими, варто розкрити ряд завдань (Додаток В), що окреслюють роботу всіх департаментів та службовців установи при виплатах робітникам зарплати.

При перевірці виплат робітникам, доречно не тільки викрити ексцес та зловживання, а й відшукати можливості для витрат на оплату праці. Контроль

зобов'язань із нарахування зарплати бере початок з посвідчення облікових показників рахунку 6511. В ході повірки кредит перевіряється сумою із переліку платіжних відомостей, занесених в реєстр, або сумою платіжних даних для виставлення рахунків. Погодинна система заробітної плати завбачує застосування тарифів та зарплат, а також співвідношення домовленостям, при відрядній - здійснення кількісних та якісних свідчень, пропорційне застосовування шаблонів та розцінок [17].

Визначальними джерелами контролю є ряд документів, які перераховані на рис. 1.6.

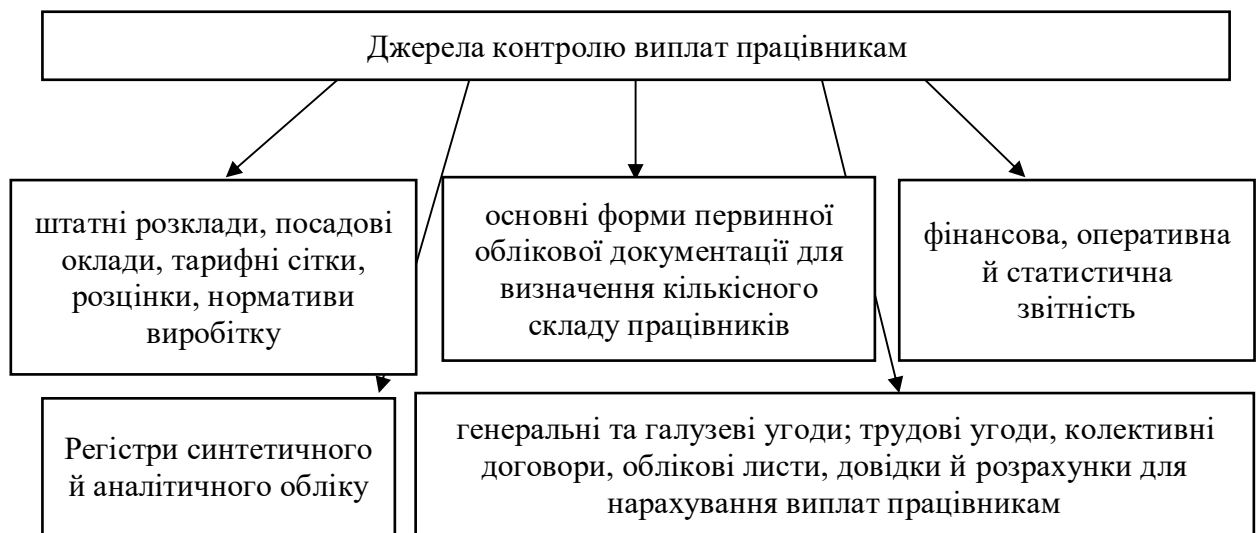

Рисунок 1.6 – Основні джерела контролю виплат працівникам у бюджетних установах

У процесі контрольних процедур варто забезпечити правильне використання тарифних розрядів та підходящих їм ставок відповідно до Постанови «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» [19].

Потрібно вивірити документи, що підкріплюють реалізацію масштабу роботи, за яку нараховується зарплата: таблиці обліку робочого часу, аудиторні книжки, рецензовані журнали, індивідуальні плани тощо. Крім того, здійснюючи виплати працівникам бюджетних установ, потрібно перевірити

ряд факторів, що може на це впливати (рис.1.7).

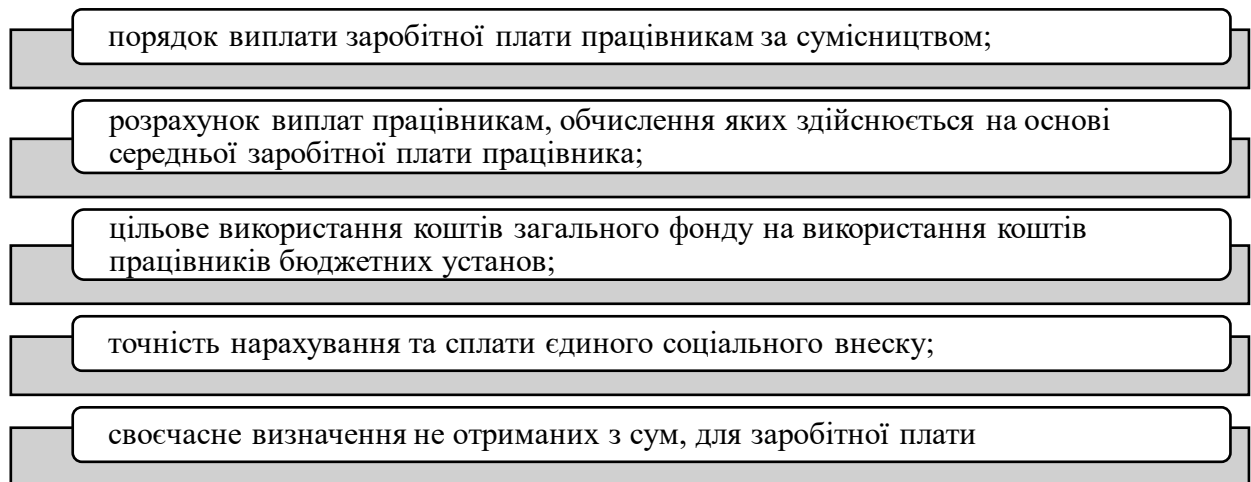

Рисунок 1.7 – Аспекти перевірки у процесі здійснюючи виплат працівникам бюджетних установ

Позаяк первинні документи стандартизують нарахування, виплати заробітної плати та трудові взаємини, вони мають важливе значення в контролі заробітної плати. Установа має чітко сформулювати обов'язки з приводу обліку даного питання, а саме: облік вжитку робочого часу та особового складу, розрахунки з робітниками тощо.

Таким чином, важливу роль відіграє контроль за використанням коштів на виплати працюючим бюджетних закладів, адже такі витрати становлять найбільшу частку в загальних видатках. У ході його реалізації виникає процес контролю за застосуванням фонду оплати праці. Крім того, моніторинг виплат трудівникам - це копіткий процес, який потребує особливої обережності, позаяк витрати на заробітну плату в бюджетних інституціях являють собою вагомий фрагмент валової оцінки витрат.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ СТОРОНИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В ГУ ДФС У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

2.1 Організаційно-економічна характеристика установи

Головне управління ДФС у Сумській області є територіальним органом, утвореним на правах відокремленого підрозділу Державної податкової служби України. Установа діє під організаційно-правовою формою як орган державної влади. Організація зареєстрована 31.07.2019 р. за юридичною адресою: Україна, 40009, Сумська область, місто Суми, вулиця Іллінська, 13. Головне управління ДФС забезпечує виконання повноважень ДФС на території Сумської області. Основним видом діяльності виступає 84.11 Державне управління загального характеру.

ГУ ДФС у своїй діяльності слідує Конституції і законами України, указами Президента та постановами Верховної Ради України, які ухвалені Конституцією, законами, актами Кабінету Міністрів України, наказами Мінфіну, що припадають до компетенції ДФС, їх наказами, дорученнями управління цієї служби тощо. Основні завдання ГУ ДФС згруповані на рис. 2.1.

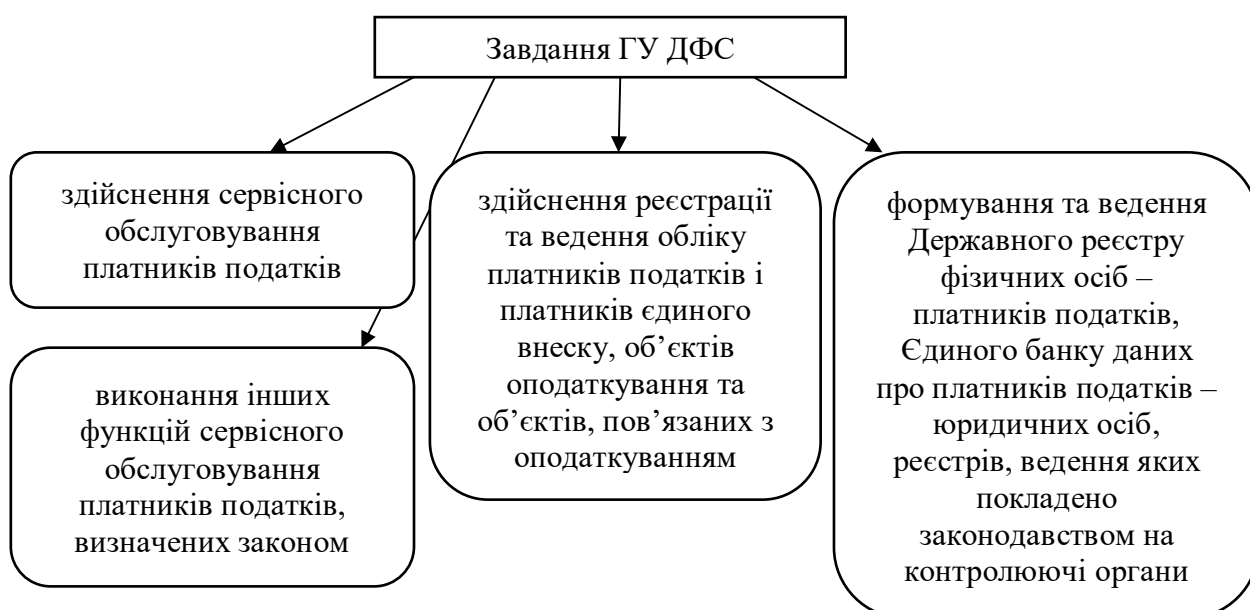

Рисунок 2.1 – Завдання ГУ ДФС

Організацію планово-фінансової роботи в Головному управлінні ДФС у Сумській області довірено управлінню інфраструктури та бухгалтерського обліку, що є окремим структурним департаментом Головного управління ДФС у Сумській області.

До складу управління виходять структурні підрозділи згідно з Організаційної структурою ГУ, схваленою відповідним наказом.

Такий орган держаної влади є юридичною особою, має самостійний баланс, печатку і штамп встановленого зразка, ідентифікаційний номер, бланки з власними реквізитами, реєстраційний рахунок в органах Державного казначейства, а джерелами фінансування є кошти, які надходять з державного бюджету.

Головне управління ДФС у Сумській області має окремий відділ бухгалтерії, в яку входять 7 бухгалтерів. Видатки державної організації проходять на підставі затвердженому порядку кошторисів, планів асигнувань і вжитку. Дана державна установа подає щоквартальні, річні бухгалтерські звіти, а у інших випадках - оперативні звіти у розрізі цільового використання бюджетних коштів. Формування та подання звітності щодо витрачання вище згаданих коштів відбувається за формами та упорядкованістю, зазначеними Державним казначейством України.

Відповідальність за цільове витрачання грошей, спрямованих на здійснення заходів, правдивість звітності і наданих обчислень несуть керівник організації та головний бухгалтер, які отримали кошти з державного бюджету.

Для детальної оцінки стану активів ГУ ДФС в Сумській області потрібно провести аналіз складу, структури та динаміки активів і пасивів бюджетної установи, а також обрахувати співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості.

У додатку Д зображено склад, структуру та динаміку активів аналізованої установи за 2018-2019 рр. Значення аналізу активів полягає у формуванні обґрунтованої оцінки динаміки активів, їх складу і структури, ступеня ризику вкладень капіталу в них, а також у виявленні резервів

поліпшення стану активів. У ході обчислень використовуються прийоми горизонтального, вертикального і трендового аналізу.

Звідси, основні засоби мають тенденцію зростання (на 285,5%), що не можна сказати про запаси (61,6%) і нематеріальні активи (100%), бо збільшення вартості майна характеризує зростання економічного потенціалу, що є однією з цілей функціонування організацій в ринкових умовах.

Також у аналізі потребують і пасиви бюджетної установи. Тож у додатку Е подано аналізу складу, структури та динаміка пасивів ГУ ДФС в Сумській області (станом на кінець року).

Виходячи із проведеного дослідження пасивів установи, можемо констатувати збільшення розміру пасивів на 177% в 2019 р. у порівнянні з 2018. Тенденцію росту спостерігається у розрізі власного капіталу на 69,6% і фінансового результату на 12,1% в бік збитку, поточні зобов'язання до бюджету на 166,2 % та з оплати праці на 271,6 %. Загалом можна зробити висновки про позитивні в цілому зміни у капіталі установи, про що свідчить зростання величини і частки власного капіталу, зменшення поточних зобов'язань. Проте загальна величина капіталу зменшилась, і, як наслідок, зменшились можливості організації до фінансування господарської діяльності, що є негативним моментом і потребує від керівництва коригуючих дій на наступний період.

При аналізі фінансового стану бюджетної установи велике значення має порівняння показників кредиторської і дебіторської заборгованості. Тому у таблиці 2.1 зображено аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості аналізованої організації.

Таблиця 2.1 – Горизонтальний і вертикальний аналіз дебіторської заборгованості перед ГУ ДФС у Сумській області (станом на кінець року)

Вид дебіторської заборгованості	2018 р.		2019 р.		Зміни (+,-)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	частки, в.п.	у %
Поточна дебіторська заборгованість:	35,2	-	133,4	-	98,2	-	26,1
за виданими авансами	2,3	6,5	-	-	-2,3	-6,5	-100,0
за соц.страхування	32,8	93,2	133,4	100,0	80,6	6,8	245,7
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,054	0,2	-	-	-0,054	-0,2	-100,0
Усього		100,0		100,0		-	

З даних таблиці видно, що з роками дебіторська заборгованість підвищилась, а саме на 98,2 тис. грн (26,1%). Динаміка росту спостерігалась за поточною заборгованістю за розрахунками із соціального страхування (245,7%), а динаміка спаду – за виданими авансами (100%) та іншою поточною дебіторською заборгованістю (100%). Однак, потрібно здійснити аналіз і щодо кредиторської заборгованості. Тому у таблиці 2.2 представлено горизонтальний і вертикальний аналіз кредиторської заборгованості ГУ ДФС у Сумській області (станом на кінець року).

Таблиця 2.2 – Горизонтальний і вертикальний аналіз кредиторської заборгованості ГУ ДФС у Сумській області (станом на кінець року)

Вид заборгованості	2018 р.		2019 р.		Зміни (+,-)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	частки, в.п.	у %
Поточні зобов'язання:	153,0	-	323,0	-	170,0	-	111,1
за платежами до бюджету	19,7	12,9	7,4	2,3	-12,3	-10,6	-62,4
за оплату праці	113,7	74,3	30,6	13,2	-83,1	-61,1	-73,1
за внутрішніми розрахунками	-	-	0,3	0,1	0,3	0,1	-
Інші поточні зобов'язання	19,5	12,7	284,4	88,0	264,9	75,3	13658,5
Усього		100,0		100,0		-	

Дані таблиці свідчать про збільшення кредиторської заборгованості за 2018-2019 рр., а саме на 170,0 тис. грн (111,1%). Динаміка спаду спостерігалась у поточних зобов'язаннях за платежами до бюджету (на 62,4%), за розрахунками з оплати праці (на 73,1%). Проте суттєве збільшення торкнулося інших поточних зобов'язань, а саме на 264,9 тис. грн (на 13 658 %), що ні одна динаміка до цього не показувала.

У зв'язку з цим співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості є важливою частиною фінансового аналізу в бюджетній установі, і дозволяє виявляти не лише показники поточної (на даний момент часу) і перспективної платоспроможності організації, але і фактори, що впливають на їх динаміку, а також оцінювати кількісні і якісні тенденції зміни фінансового стану підприємства в майбутньому.

Аналіз співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості ГУ ДФС у Сумській області за три роки (2018–2020) представлено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості в ГУ ДФС у Сумській області за 2018-2020 рр., тис. грн

Роки	Загальна сума заборгованості		Рекомендоване значення	Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	Відхилення від рекомендованого значення
	Дебіторської	Кредиторської			
2018	35,3	153,0	0,9-1,0	0,23	-0,77
2019	133,4	323,0	0,9-1,0	0,41	-0,59
2020	-	37,2	0,9-1,0	0	-1

Із даних таблиці можемо зробити висновок:

– 2018 рік: коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості становив 0,23, тобто кредиторська заборгованість перевищує дебіторську на 0,77;

– 2019 рік: коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості становив 0,41, тобто на 0,59 кредиторська заборгованість перевищує дебіторську;

– 2020 рік: коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості становив 0 у зв'язку з відсутністю дебіторської заборгованості.

Отже, таке співвідношення є нераціональним, оскільки кредиторська заборгованість не повинна перевищувати дебіторську заборгованості більше ніж на 10%.

Отже, бюджетній установі необхідно постійно здійснювати аналіз стану активів та пасивів, а також співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, та докладати всіх зусиль для зниження небажаних результатів. Зменшення заборгованостей за рахунок скорочення періоду їх погашення, а не за рахунок зменшення обсягів реалізації позитивно характеризує управління дебіторською заборгованістю.

2.2 Документальне оформлення обліку розрахунків з оплати праці

Документальне оформлення операцій щодо розрахунків з оплати праці між працівниками й роботодавцем супроводжується колосальною кількістю облікових документів, на кожний з яких розробляється графік документообігу головним бухгалтером установи.

Облік заробітної плати з працівником установою починається з Наказу про призначення, який формують у відділі кадрів згідно із заявою працівника. У наказі деталізуються: назва структурного підрозділу, професія (посада), кваліфікація, табельний номер працівника, умови прийняття на роботу, умови роботи та розмір окладу. На підставі нього бухгалтерія відкриває особовий рахунок працівника, на який буде нараховуватися заробітна плата, утримання, пільги тощо.

На кожного працівника, зарахованого на роботу, заводять: особову картку, яка формується діловодом, що знадобиться для аналізу складу та обліку плинну кадрів; особову справу, яка являє собою комплекс документів, що включають інформацію про робітника.

Базисами для нарахування основної заробітної плати робітникам у Головному управлінні ДФС у Сумській області є штатний розпис і табель

обліку використання робочого часу. Штатний розпис - це організаційно-розпорядчий документ, в якому значиться організаційна структура, список посад в установі, включаючи кількість працюючих, та розміри посадових окладів. Наказом про облікову політику затверджено форму таблицю обліку робочого часу та порядок його надання. Табелі обліку використання робочого часу працюючих структурних відділів подаються до керівництва особами, що їх складають, до 25 числа кожного місяця.

Табелі обліку використання робочого часу працівників, поновлених на посаді згідно рішення суду, у випадку, якщо така посада неprisутня у штатному розписі, попереджених про звільнення, із уточненням строку оголошення про це, працівників, які трудяться на посадах за минулими штатними розписами, надаються відділом, за яким покликані певні функції ліквідованого або реорганізованого департаменту.

Табель обліку використання робочого часу на керівництво ГУ ДФС (начальник, заступники начальника) надає відповідальний працівник управління кадрового забезпечення та розвитку колективу за формою відповідно до Порядку про документальне оформлення. Відповідальність за безпомилковість формування даного документу покладається на менторів структурних відділів та відповідальних посадових осіб, які визначаються наказом ГУ ДФС.

Усі типи додаткової заробітної плати також нараховуються на підставі первинних документів, таких як: наказ про преміювання, наказ про встановлення надбавки, наказ на відпустку, розпорядження на матеріальну допомогу, лікарняний лист тощо, а також обчислень середнього заробітку працюючого.

Забезпечення щорічною відпусткою працівників, або додатковими відпустками у зв'язку з навчанням, дітьми, чи навіть творчої відпустки тощо пов'язані з нарахуванням середнього заробітку, який власне обраховується згідно з Порядком нарахування середньої заробітної плати, затвердженим постановою КМУ № 100 [16].

Наказ про надання відпустки видається за типовою формою № П-3, затвердженою наказом Міністерства статистики України № 489 [17]. У разі, якщо службовцю потрібна навчальна (або творча) відпустка, то її надають згідно з його заповненою заявою, до якої додаються відповідні документи.

Відпустку без виплати заробітної плати також оформляють на підставі заяви службовця і наказу директора, а у формі № П-6 лише проставляють відмітку «без оплати». Розрахунки проводяться в типових розрахунково-платіжних відомостях, формах № П - 6 та № П - 7 (зведена); це первинний документ, у якому відбивається та чи інша господарська операція.

Такі документи в Головному управлінні ДФС у Сумській області підписуються працівниками, які сформувавши та повірили їх. При виплаті грошей заробітної плати до Казначейства збираються документи на їх перерахування в банк (співробітникам) та податки, а саме: юридичне зобов'язання, фінансове зобов'язання, що підписуються бухгалтером та платіжні доручення, яке підписуються керівником бюджетної установи та головним бухгалтером. Згідно із сучасних умов документи до органів

Держказначейства направляються з використанням електронних цифрових підписів на захищених носіях через систему СДО «Казначейство-Клієнт- Казначейство».

Завдяки такій конструкції щодо виплати оплати праці є змога одержувати підсумкові відомості за бюджетною організацією про суми нарахованої зарплати, утримання з них та суми, які мають бути до виплат. Такі зведені відомості є визначними задля: контролювання виплат фонду; підрахунку валової суми, що потрібна для перерахування податку; створення звітності.

Звідси можемо підсумувати, що це доволі обтяжлива робота, а тому для її реалізації притягають комп'ютери та професійне програмне забезпечення. У Головному управлінні ДФС у Сумській області нарахування заробітної плати здійснюється у програмному комплексі ДФС «ПРО».

Форми первинної облікової документації згруповані на рис.2.2.

П-1	• Наказ (розпорядження) про прийом на роботу
П-2	• Особова картка
П-3	• Наказ про надання відпустки
П-4	• Наказ (розпорядження) про припинення трудового договору
П-5	• Табель обліку використання робочого часу
П-6	• Розрахунково-платіжна відомість працівника
П-7	• Розрахунково-платіжна відомість (зведена)

Рисунок 2.2 – Первинна документація в ГУ ДФС у Сумській області за ділянкою заробітної плати

Проаналізувавши вище викладене, слід сказати, що документування оплати праці можна оцінити як письмове свідчення про реалізацію господарської операції, що надає юридичну силу даним бухгалтерського обліку. Для здійснення документування операцій з даною ділянкою обліку фігурує величезна кількість документів, кожен з яких має свою специфіку у його формуванні, отже при їх прийманні бухгалтеру варто бути дуже пильним. Необхідно зауважити що, у зв'язку зі перемінами в законодавстві, що стосуються документів, то за ними необхідно постійно стежити, для запобігання неприємних ситуацій.

2.2 Організація аналітичного та синтетичного обліку розрахунків з оплати праці

Для обліку розрахунків із оплати праці застосовується рахунок 65 «Розрахунки з оплати праці». На рахунку здійснюється скупчення даних щодо розрахунків зі штатом, який припадає до облікового і необлікового складу установи, з оплати праці. Порядок організації аналітичного та синтетичного обліку представлено на рис. 2.3.

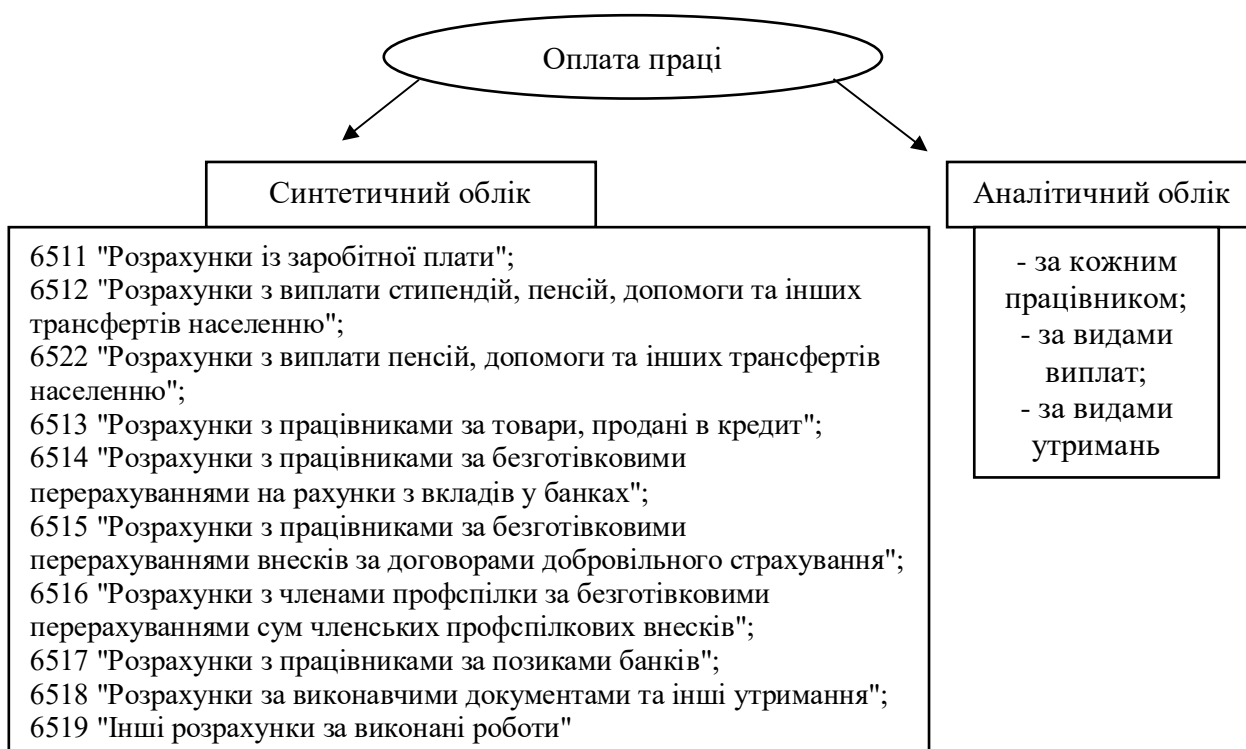

Рисунок 2.3 – Порядок організації аналітичного та синтетичного обліку оплати праці в ГУ ДФС у Сумській області

Отже, рахунок 65 має певні субрахунки; за кредитом вказуються суми нарахованої персоналу заробітної плати, а за дебетом – її виплата.

Синтетичний облік нарахованої заробітної плати відображаються у Зведенні розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій - типова форма 405 (бюджет), яке є одночасно й меморіальним ордером 5. Кореспонденцію рахунків з обліку нарахування оплати за працю відображено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Кореспонденція рахунків з обліку заробітної плати

№ з/п	Назва господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн
1	Нарахування заробітної плати працівникам	8011	6511	100000,00
2	Нарахування ЄСВ	8012	6313	22000,00
3	Нарахування суми допомоги з тимчасової непрацездатності	2114	6511	4100,00
4	Утримання ПДФО	6511	6311	18000,00
5	Утримання ВЗ	6511	6311	1500,00
6	Утримання профвнесків	6511	6516	1000,00
7	Утримання за виконавчими документами	6511	6518	1200,00
8	Перерахування з поточного рахунку за сум заробітної	6511	2311	80000,00

	плати			
9	Виплата частини заробітної плати з каси установи	6511	2211	10000,00
10	Віднесення на рахунок депонентів не отриманих у строк заробітної плати	6511	6412	10000,00
11	Виплата з каси суб'єкта державного сектору сум, що належать депонентам	6412	2211	10000,00
12	Нарахування компенсацій громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	6414	6511	6300,00
13	Виплата працівникам допомоги і компенсації громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	6511	2211	6300,00

Організація аналітичних розрахунків з оплати праці у Головному управлінні ДФС у Сумській області пов'язана з кожним працівником, типами платежів та відрахувань на картки – особові рахунки, котрі включають дані про суми, відрахування та нарахування коштів.

Нарахування заробітної плати здійснюється раз на місяць у крайній день місяця, де призначається у розмірі 50% аванс, який відноситься до першої половини періоду, від місячної зарплатні після врахування податку, що утримується. Дана операція здійснюється згідно з даними Платіжної відомості. Схема облікового процесу нарахування заробітної плати працівників бюджетних установ зображена на рис. 2.4.

Бухгалтерські записи розмірів заробітної плати та відрахувань, що піддаються виплаті згідно даних про обчислення розрахунково-платіжних відомостей відзеркалюють у «Меморіальному ордері №5».

Узагальнені записи впорядковують згідно функціональних класифікаційних кодів витрат та типів грошових коштів у спеціальному фонді. Насамкінець підводять підсумки меморіального ордеру та показники, одержані у вигляді певної кореспонденції субрахунку, що занотовуються у книгу «Журнал-головна». На базі неї створюється оборотна відомість про синтетичні рахунки, баланс бухгалтерського обліку та інші документи.

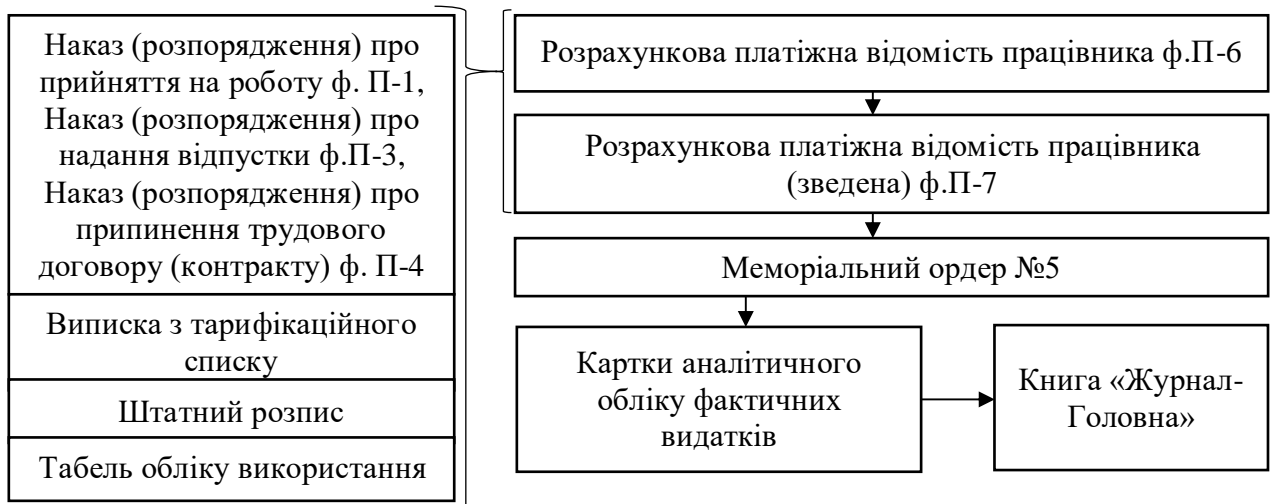

Рисунок 2.4 – Схема облікового процесу нарахування заробітної плати працівників бюджетних установ

До меморіального ордера прикріплюються всі документи, що є гарантією нарахування заробітної плати (табелі використання робочого часу, витяги з наказів про зарахування працівників).

Факт переказу грошей на карткові рахунки службовців прописують у меморіальному ордері № 1 за кредитом субрахунку 2211 та фіксується за предметом відрахування оплати праці – у меморіальних ордерах №2 та №3.

Отже, можна зробити висновок, що аналітичний та синтетичний облік в ГУ ДФС у Сумській області ведеться на відповідному рівні згідно вимог всіх нормативно-правових документів.

2.3. Організація контролю за станом розрахунків з оплати праці

В ГУ ДФС у Сумській області здійснюється перевіряючі заходи, які проводить керівник, щоб додержуватися законності та ефективності розподілу коштів з бюджету для певної цілі відповідно до результатів, а також задумів та цілей, обов'язків роботи бюджетного закладу.

Метою внутрішнього контролю є визначення точності і правильності показників бухгалтерського обліку та звітності, в оцінці, документуванні, обліку нарахування, утримання та розрахунків з оплати праці. Об'єкти

контролю обліку заробітної плати перераховані на рис. 2.5.

Рисунок 2.5 – Об'єкти контролю обліку витрат на заробітну плату

Звідси, об'єктами внутрішнього контролю за даною ділянкою є становище бухгалтерського обліку та звітності за аналогічними операціями, стан функціонування з кадрами, застосування фонду робочого часу та додержання штатної й трудової організації. Основні завдання контролю обліку витрат на заробітну плату показані на рис. 2.6.

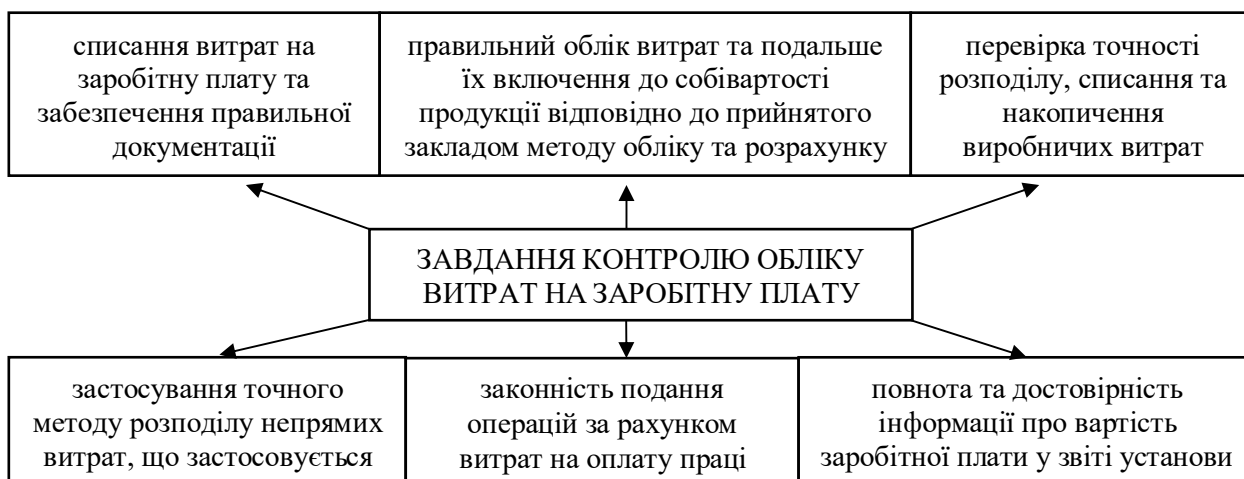

Рисунок 2.6 – Завдання контролю обліку витрат на заробітну плату

Основними джерелами для отримання інформації, що перевіряється в Головному управлінні ДФС у Сумській області є безліч внутрішніх нормативних актів, положень та інструкцій, детальний перелік поданий на рис. 2.7.

Фактографічна інформація

- штатні розписи, посадові оклади, тарифні сітки, розцінки, нормативи виробітку
- реєстри синтетичного й аналітичного, рахунки Головної книги
- первинна облікова документація для визначення кількісного складу працівників
- генеральні та галузеві угоди; трудові угоди, колективні договори, облікові листи, довідки й розрахунки для нарахування виплат працівникам
- Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати, звітність з праці та розрахунків з цільовими фондами

Нормативно-правові документи

- Кодекси, закони, накази, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, методичні рекомендації, інструкції тощо

Рисунок 2.7 – Джерела для контролю виплат працівникам

Види контролю виплат працівникам за суб'єктами подано у Додатку Ж. Як і будь-який процес, контроль виплат працівникам аналізованої установи має свої певну послідовність з урахуванням методів контролю, що застосовуються на кожному з етапів (рис. 2.8).

Отже, на підготовчому етапі з'ясовують об'єкти, джерела контролю, здійснюється постановка завдань і селекція методів контролю. Методична стадія завбачає перевірку законності і правильності прийому службовців на роботу та їх звільнення, обрахунку сум відпускних, допомоги з тимчасової непрацездатності, виконання обов'язкових нарахувань та утримань, щодо виплат працівникам тощо.

Аналітичний етап характеризується перевіркою ефективності використання коштів на заробітну плату та трудових ресурсів; аналіз викривлень і ексцесів, а також рекомендація пропозицій за наслідками аналізу.

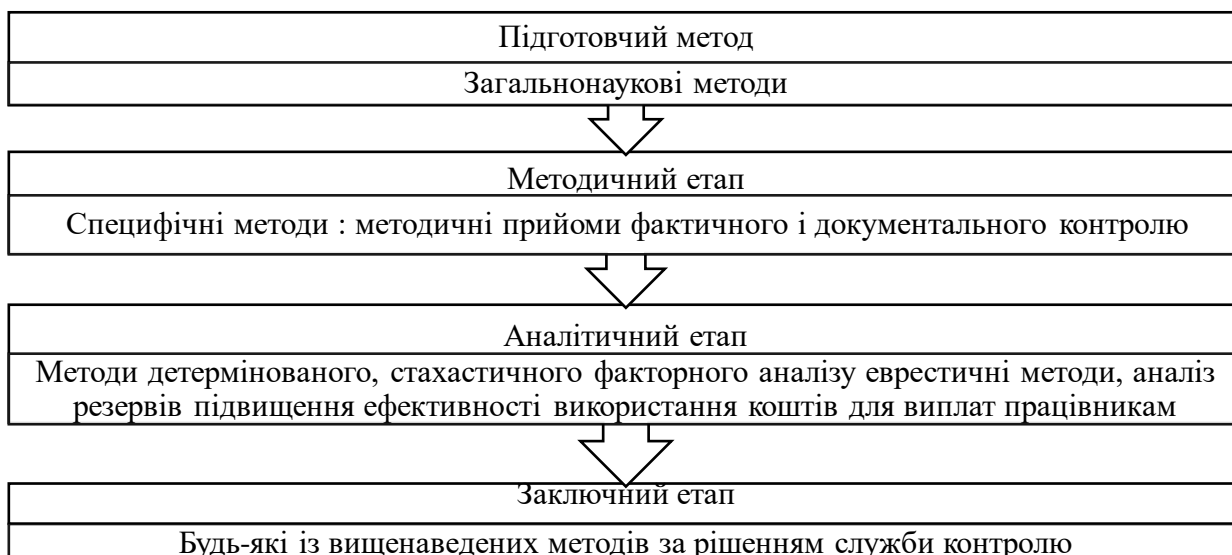

Рисунок 2.8 – Етапи та методи контролю виплат службовцям

На завершальному етапі ведеться моніторинг виконання рекомендацій з приводу локалізації викритих дефектів і недодержань. Ексцеси щодо виплат службовцям можуть повставати у таких обставинах як, наприклад: недотримання строків виплати заробітної плати, непоправна дефініція тарифних ставок, посадових окладів тощо.

Таким чином, у ході аналізу встановлено, що моніторингові дії осіб, проваджуючих внутрішній контроль заробітної плати, допускають оцінювати точність показників первинного обліку заробітної плати в організації за певний період. Отже, контроль за оплатою праці є доволі важким процесом, який слід проводити сумлінно та прискіпливо, позаяк витрати на виплати працюючим посідають одне з перших місць у структурі витрат ГУ ДФС у Сумській області.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

3.1 Напрями поліпшення організації обліку розрахунків з оплати праці

Однією з вагомих і найбільш важких площин обліку є розрахунки з нарахування заробітної плати. У будь-якій сфері та галузі економіки є свої своєрідні ознаки щодо нарахування заробітної плати. Для покращання організації бухгалтерського обліку заробітної плати визначним є довершеність синтетичного і аналітичного обліку. Тому для ГУ ДФС у Сумській області було б правильно до рахунку 6511 порадишити уточнену структуру аналітичних рахунків п'ятого порядку (рис. 3.1).

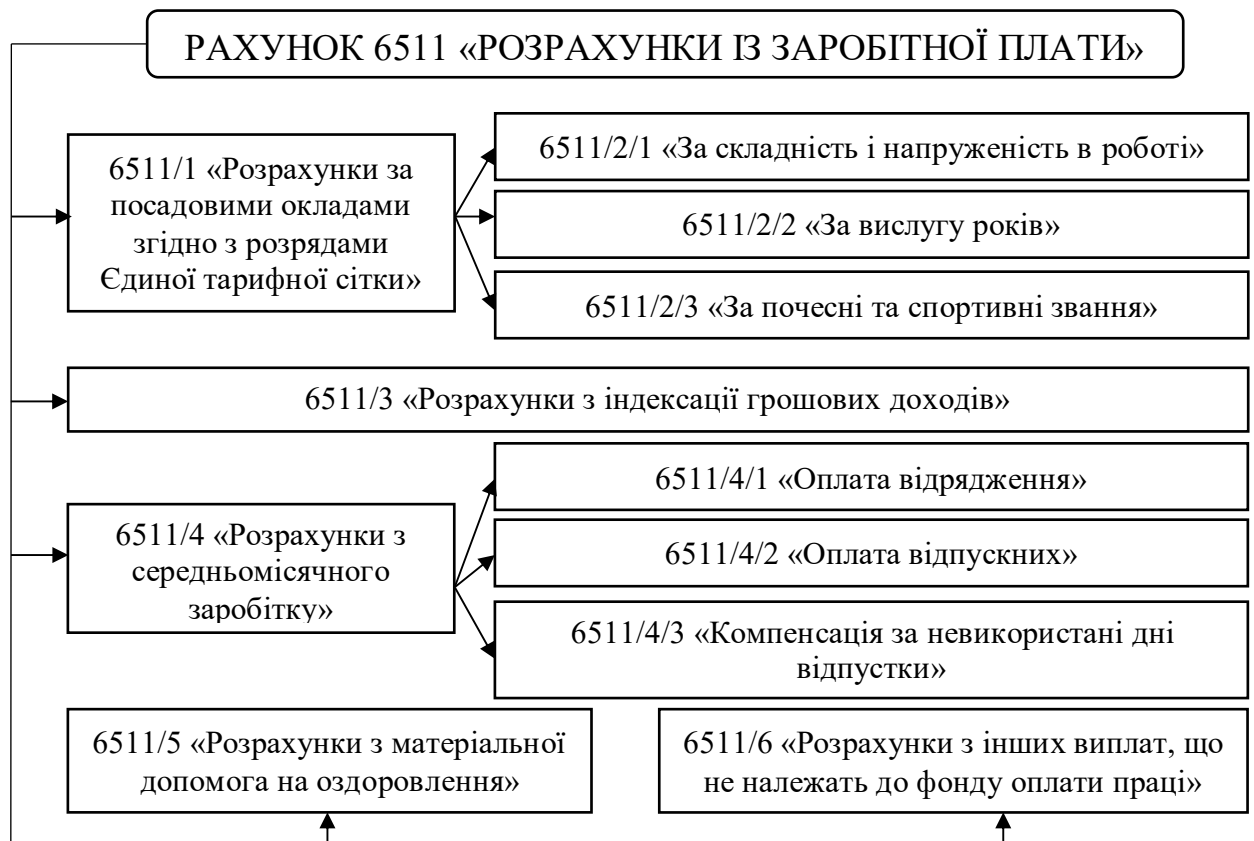

Рисунок 3.1 – Рекомендаційні аналітичні рахунки з нарахування заробітної плати службовцям в ГУ ДФС у Сумській області

З огляду на схему, можна зрозуміти, що пропоновані субрахунки

дозволять обліковувати більш деталізовано, а саме: за розрядами Єдиної тарифної сітки, за індексацією грошових доходів, середньомісячними заробітками, матеріальною допомогою на оздоровлення тощо.

Для поліпшення обліку заробітної плати та продуктивного застосування роботи працюючих в ГУ ДФС у Сумській області пропонується виготовлення дієвої системи обліку оплати, що конструюватиметься за загальними, корпоративними та особистісними принципами. Тому було розроблено додатковий документ обліку заробітної плати в бухгалтерії ГУ ДФС у Сумській області, а саме «Стан та виконання кадрового плану ГУ ДФС у Сумській області» (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Стан та виконання кадрового плану ГУ ДФС у Сумській області

Посада	Усього	Зайнято	Вакантне	Виконання плану, %
Головний спеціаліст відділу фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку	5	5	0	100
Спеціаліст відділу перевірок з окремих питань та платників податків ризикових категорій управління податкового та митного аудиту	6	5	1	83,3
Старший оперуповноважений з особливо важливих справ відділу організації викриття економічних злочинів оперативного управління	2	2	0	100
Старший слідчий з особливо важливих справ слідчого управління фінансових розслідувань Головного управління ДФС у Сумській області	5	2	3	40

Так, використання розроблених нами рекомендацій щодо обліку та оподаткування виплат працюючим для ГУ ДФС у Сумській області зумовитимуть деталізацію облік за напрямками, відтворити інформацію у більш докладному вигляді й тим самим виробити оперативний порядок обліку оплати праці в бюджетній установі, що буде окликатися модерним потребам ринкової економіки держави та інтернаціонального об'єднання.

Отже, на підставі здійсненого дослідження можна зауважити, що використання запропонованого документу обліку та оподаткування заробітної плати для ГУ ДФС у Сумській області дадуть змогу висвітлювати в подробицях облік за напрямками, окреслювати дані показників більш чіткіше й тим самим сприяти прийняттю ефективних управлінських рішень.

3.2 Удосконалення методики контролю розрахунків з оплати праці

Контроль заробітної плати є однією із функцій управління діяльністю ГУ ДФС у Сумській області. Готуючи пропозиції щодо поліпшення контролю заробітної плати в ГУ ДФС у Сумській області треба дотримуватися системного підходу, який убезпечить його найбільшу результативність, визначить доцільність контрольної практики.

Точна організація системи контролю в аналізованій організації убезпечить керівництво правдивою інформацією про стан розрахунків з оплати праці.

З метою створення потрібних умов плідної реалізації завдань контролю заробітної плати в ГУ ДФС у Сумській області, варто розглянути процес організаційно-методичних заходів контролю, який буде залучати організаційний, методичний, оперативний та інспекційний етапи.

Підвищити ефективність контрольних процедур перевірок заробітної плати можна за рахунок використання спеціально сформованих документів.

Для покращення контролю заробітної плати в ГУ ДФС у Сумській області пропонуємо такі документи, які описують в деталях облік та збільшать якість здійснених перевірок:

— відомість контролю розрахунків за видами оплати з урахуванням її поділу на першу та другу половину окладу (Додаток І). Вона складена у розрізі працюючих, суми нарахованої за видами оплати, утримання за рахунок працівника (ПДФО, ВЗ) і за рахунок установи (ЄСВ) за даними організації та контролера, а також суми до видачі працівнику;

— відомість контролю нарахованої заробітної плати за видами

оплати (Додаток К); Вона складається в розрізі окладу працівника за першу і другу половини місяця, щомісячної премії, доплати за збільшення обсягу роботи і за виконання обов'язків тимчасово відсутнього, або за інтенсивність праці, оплата роботи в святкові і неробочі дні тощо;

— відомість контролю оподаткування заробітної плати (Додаток Л). Вона складається у розрізі утримань ПДФО, ВЗ та ЄСВ із обчисленими відхиленнями.

Рекомендована методика контролю даної ділянки обліку в ГУ ДФС у Сумській області дасть можливість підправити контрольні процедури за підрядними об'єктами, переписати алгоритм дій, що скоротить витрати часу та покращить контрольний процес в установі у загалом.

Загальний план контролерської перевірки нарахування заробітної плати складається з ціллю дефініції її обсягів, строків проведення, необхідного складу контролерської групи, яку буде залучено до перевірки.

Тому нами було розроблено загальний план контролерської перевірки нарахування заробітної плати (Додаток Н). План контролю передбачає зазначення інформації у розрізі етапів контролю, його процедур, виконавця та строків перевірки.

А програма проведення контролю нарахування заробітної плати в ГУ ДФС у Сумській області представлено в Додатку Л. У ній деталізується інформація у розрізі мети контролю, його завдань, даних щодо виконавця операції, терміну, номерів складених у ході перевірки робочих документів контролера та примітки за потребою.

Для оцінювання ступеня ризику в ГУ ДФС у Сумській області контролер провадить суцільне дослідження за сприяння тестування. Внаслідок цього, він може відступитись від проведення перевірки в установі або вжити заходів щодо скорочення ризиків.

З метою оцінки результативності контролю контролер проводить тестування, у процесі якого прояснює певні питання (Додаток П). На питання

в тесті повинна бути отримана відповідь на конкретне питання або в окремих випадках у разі її відсутності – зазначити це у відведеній колонці.

Задля вирішення завдань контролю нарахування заробітної плати в аналізованій установі пропонуємо робочі документи контролера, які, на нашу думку, стануть переконливими доказами відмінної перевірки (Додаток Р).

Нами було складено документи щодо перевірки нарахованої та сплаченої заробітної плати, перевірки розрахунково-платіжних відомостей, перевірки первинних документів та синтетичного обліку заробітної плати. Робочі документи контролю нарахування заробітної плати в ГУ ДФС у Сумській області складені у довільній формі, утім висновок щодо наслідків перевірки окремого параграфу програми, повинен бути проаналізований.

Отже, нами було запропоновані документи, які деталізують облік та підвищують якість здійснених перевірок, робочі документи контролера, які стануть аргументованими доказами якісного проведення перевірки, а саме робочі документи перевірки правильності встановлених окладів, встановлення надбавок за вислугу років, нарахування премій, нарахування надбавок за складність і напруженість у роботі, відображення сум нарахування заробітної плати в обліку та звітності.

ВИСНОВКИ

Заробітна плата — найсуперечливіша категорія в системі умов праці, оскільки саме в ній відбиваються різнобічні інтереси сторін суспільно-трудових відносин, усі їхні досягнення й прорахунки. Це один із найважливіших показників, що характеризує рівень економічного та соціального стану суспільства і залежить передусім від продуктивності праці.

Для покращання організації бухгалтерського обліку заробітної плати для ГУ ДФС у Сумській області ми запропонували до рахунку 6511 «Розрахунки із заробітної плати» порадити уточнену структуру аналітичних рахунків п'ятого порядку. Пропоновані субрахунки дозволять обліковувати більш деталізовано, а саме: за розрядами Єдиної тарифної сітки, за індексацією грошових доходів, середньомісячними заробітками, матеріальною допомогою на оздоровлення тощо.

Для поліпшення обліку заробітної плати та продуктивного застосування роботи працюючих в ГУ ДФС у Сумській області пропонується виготовлення дієвої системи обліку оплати, що конструюватиметься за загальними, корпоративними та особистісними принципами. Тому було розроблено додатковий документ обліку заробітної плати в бухгалтерії ГУ ДФС у Сумській області, а саме «Стан та виконання кадрового плану ГУ ДФС у Сумській області».

Підняття рівня нарахованої заробітної плати ймовірно за умови збільшення компетентних переваг працівників ГУ ДФС у Сумській області, яке може здійснюватися шляхом анкетування штабу. На базі Звіту по лікарняним листам службовців пропонується сформувати відомість розрахунків за фондом соціального страхування в ГУ ДФС у Сумській області.

Для поглиблення даних щодо відпусток в даній установі рекомендовано скласти відомість нарахованих відпусток. Так, використання розроблених нами документів обліку та оподаткування виплат працюючих для ГУ ДФС у Сумській області зумовитимуть деталізацію облік за напрямками, відтворити

інформацію у більш докладному вигляді й тим самим виробити оперативний порядок обліку оплати праці в бюджетній установі, що буде окликатися модерним потребам ринкової економіки держави та інтернаціонального об'єднання.

Підвищити ефективність контрольних процедур перевірок заробітної плати можна за рахунок використання спеціально сформованих документів. Для покращення контролю заробітної плати в ГУ ДФС у Сумській області пропонуємо такі документи, які описують в деталях облік та збільшать якість здійснених перевірок:

— відомість контролю розрахунків за видами оплати з урахуванням її поділу на першу та другу половину окладу. Вона складена у розрізі працюючих, суми нарахованої за видами оплати, утримання за рахунок працівника (ПДФО, ВЗ) і за рахунок установи (ЄСВ) за даними організації та контролера, а також суми до видачі працівнику;

— відомість контролю нарахованої заробітної плати за видами оплати; Вона складається в розрізі окладу працівника за першу і другу половини місяця, щомісячної премії, доплати за збільшення обсягу роботи і за виконання обов'язків тимчасово відсутнього, або за інтенсивність праці, оплата роботи в святкові і неробочі дні тощо;

— відомість контролю оподаткування заробітної плати. Вона складається у розрізі утримань ПДФО, ВЗ та ЄСВ із обчисленими відхиленнями.

Рекомендована методика контролю оплати праці в ГУ ДФС у Сумській області дасть можливість підправити контрольні процедури за підрядними об'єктами, переписати алгоритм дій, що скоротить витрати часу та покращить контрольний процес в установі загалом.

Нами було розроблено загальний план контролерської перевірки нарахування заробітної плати, що складається з ціллю дефініції її обсягів, строків проведення, необхідного складу контролерської групи, яку буде залучено до перевірки. А також ми розробили програму проведення контролю

нарахування заробітної плати в ГУ ДФС у Сумській області, у якій деталізується інформація у розрізі мети контролю, його завдань, даних щодо виконавця операції, терміну, номерів складених у ході перевірки робочих документів контролера та примітки за потребою.

Задля вирішення завдань контролю нарахування заробітної плати в аналізованій установі ми склали робочі документи контролера, які, на нашу думку, стануть переконливими доказами відмінної перевірки.

Отже, на підставі здійсненого дослідження можна зауважити, що використання запропонованих документів обліку та оподаткування заробітної плати для ГУ ДФС у Сумській області дадуть змогу висвітлювати в подробицях облік за напрямками, окреслювати дані показників більш чіткіше й тим самим сприяти прийняттю ефективних управлінських рішень.

Таким чином, нами було запропоновані документи, які деталізують облік та підвищать якість здійснених перевірок, робочі документи контролера, які стануть аргументованими доказами якісного проведення перевірки, а саме робочі документи перевірки правильності встановлених окладів, встановлення надбавок за вислугу років, нарахування премій, нарахування надбавок за складність і напруженість у роботі, відображення сум нарахування заробітної плати в обліку та звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI : станом на 10 листоп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 12.12.2021).
2. Владимірова Л.П. Экономика труда : учебное пособие. Москва : Издательс. Дом «Дашков и К», 2018. 300 с.
3. Гамова О. В., Козачок І. А., Федоренко Т. В. Внутрішній контроль заробітної плати на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 2. С. 31–38.
4. Головне управління ДФС у Сумській області. *sumy.tax.gov.ua*. URL: <https://sumy.tax.gov.ua/okremi-storinki/tsentri-obslugovuvannya-platnikov-poda/131988.html> (дата звернення: 12.12.2021).
5. Гуцаленко Л.В., Коцупатрий М.М., Марчук У.О. Внутрішньогосподарський контроль : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2014. 496 с.
6. Жулина Е.Г. Экономика труда : учебное пособие. Москва : Эксмо, 2013. 208 с.
7. Кабінет Міністрів України - Деякі питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери. *Головна | Кабінет Міністрів України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-oplati-praci-pracivnikov-ustanov-zakladiv-ta-organizacij-okremih-galuzej-byudzhetnoyi-t200121> (дата звернення: 12.12.2021).
8. Кодекс законів про працю України : Кодекс України від 10.12.1971 р. №322-VIII : станом на 25 листоп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 12.12.2021).
9. Макаренко А. П., Козлова Д. П. Облік виплати заробітної плати в бюджетних установах. *Проблеми економічного розвитку у сучасних умовах* : Матеріали XXI Науковотехн. конф. студентів, аспірантів і викл. в ЗДІА, м. Запоріжжя. Запоріжжя, 2016. С. 21.

10. Овсюк Н. В. Сутність та особливості понять "оплата праці" та "заробітна плата" визначених в нормативно-правовій базі України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. Т.2 "Екон. науки", № 3. С. 27–31.

11. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : станом на 21 листоп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV : станом на 1 лип. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

13. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР : станом на 14 серп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

14. Про Державний бюджет України на 2021 рік : Закон України від 15.12.2020 р. №1082-IX : станом на 9 груд. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-20#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

15. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV : станом на 1 груд. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

16. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати : Постанова Каб. Міністрів України від 08.02.1995 р. № 100 : станом на 4 верес. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-п#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

17. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці (Форми N П-1, П-2, П-3, П-4, П-5, П-6, П-7) : Наказ від 15.12.2008 р. № 489 : станом на 1 січ. 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/v0489202-08> (дата звернення: 12.12.2021).

18. Про індексацію грошових доходів населення : Закон України від 03.07.1991 р. №1282-XII : станом на 14 серп. 2021 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-12#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

19. Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери : Постанова Каб. Міністрів України від 30.08.2002 р. №1298 : станом на 24 листоп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-п#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

20. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР : станом на 15 лип. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

21. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-ХІІ : станом на 25 листоп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

22. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-ХІІ : станом на 14 серп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

23. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій : Постанова Каб. Міністрів України від 03.04.1993 р. №245 : станом на 11 берез. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/245-93-п#Text> (дата звернення: 12.12.2021).

24. Рикардо Д., Петти В., Смит А. Начало политической экономии. Москва : ЭКСМО-Пресс, 2011. 896 с.

25. Самуельсон П. Економіка : підручник. Львів : Світ, 2008. 290 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

SUMMARY

Malign DA Organization and methods of accounting and control of payroll in budgetary institutions. - Qualification work of the master. Sumy State University, Sumy, 2021.

The master's thesis is devoted to the essence of accounting and control of payroll in budgetary institutions. The main purpose of this study is to substantiate the theoretical and practical aspects of accounting and control of payroll, as well as to develop ways to improve them in the State Tax Service in Sumy region.

Keywords: accounting, control, wages, wages, budgetary institution, control of wage calculations, control methods.

АНОТАЦІЯ

Малигін Д.А. Організація і методика обліку і контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах. - Кваліфікаційна робота магістра. Сумський державний університет, Суми, 2021.

Магістерська робота присвячена сутності обліку та контролю розрахунків з оплати праці в бюджетних установах. Основною метою даного дослідження є обґрунтування теоретичних і практичних аспектів обліку та контролю розрахунків з оплати праці, а також розробка шляхів їх удосконалення в ГУ ДФС у Сумській області.

Ключові слова: облік, контроль, оплата праці, заробітна плата, бюджетна установа, контроль розрахунків з оплати праці, методи контролю.

Додаток Б

Думки вчених щодо сутності поняття «Оплата праці»

Автор, джерело	Визначення поняття
Жуліна Є. Г. [6]	Оплата праці – одна з форм власних грошових доходів персоналу, які він передбачає отримувати в обмін на якісні та кількісні витрати праці
Саакян А. К. [9]	Оплата праці – це форма особистих доходів працівників, одержувана за витрати праці певної кількості і якості, його індивідуальні і колективні результати, які нараховуються за правилами і нормами, встановленими компетентними органами»
Овсяк Н.В. [10]	Оплата праці є одним з елементів доходу найманих працівників, різних форм прав власності на ресурс праці, що йому належить
Капелюк З. А.	Оплата праці – винагорода за працю в залежності від складності, а також від умов та обсягу роботи, кваліфікації працівника, і виплати компенсаційного, стимулюючого характеру.
Владімірова Л. П. [2]	Оплата праці це: в першу чергу, виплати роботодавця в натуральному, грошовому вираженні, що разом утворюють поточний дохід співробітника, а також враховувати відрахування на соціальне страхування від хвороби, нещасного випадку тощо; по-друге, величина ціни предметів споживання і послуг, що забезпечують його працездатність, та задовольняє духовні і фізичні потреби та сім'ї
Рікардо Д. [24]	«праця має вартість як ринкову, так і природну». Він відокремив ринковою вартістю заробітну плату, а під природною – вартістю існування працівника та його сім'ї. Також він вважав, що оплата праці може коливатися навколо природної ціни, що формується не тільки попитом, а й пропозицією
Самуельсон П. [25]	«люди за певну ціну здають свої послуги в оренду» З цього відомо, що вартість оренди і є ставкою оплати праці. Він вважав, що оплата праці відіграє одну з важливих ролей серед інших, товарну ціну. У зв'язку з тим, що для майже всієї частини населення оплата праці є єдиним джерелом доходу

Додаток В

Завдання державного фінансового контролю щодо оплати праці у бюджетних установах

Державний аудит

- дотримання чинних законодавчих норм, що регламентують облік розрахунків з оплати праці
- контроль за правильністю ведення обліку виплат працівникам
- контроль за правильністю відображення даних у звітності установи щодо оплати праці
- забезпечення дотримання законодавчих норм при формуванні кошторису, а саме обґрунтованість запланованих видатків на оплату праці в кошторисі
- забезпечення законності використання фінансових ресурсів установи на виплати працівникам
- забезпечення дотримання податкового законодавства при розрахунках по оплаті праці

Інспектування

- Виявлення фактів порушення законодавства щодо виплат працівникам
- Встановлення винних у їх допущенні винних осіб

Додаток Д

Склад, структура та динаміка активів ГУ ДФС в Сумській області (станом на кінець року)

Вид активів (майна)	2018 р.		2019 р.		Зміни (+,-)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	частки, в.п.	у %
Активи – всього	4327,5	-	11985,3	-	7657,8	-	177,0
1. Нефінансові активи	3763,5	87,0	11631,2	97,0	7867,7	10,0	209,1
1.1 основні засоби	2832,2	75,3	10917,0	93,9	8084,8	18,6	285,5
1.2 Нематеріальні активи	10,3	0,3	0	0	-10,3	-0,3	- 100,0
1.3 Запаси	352,4	9,4	135,3	1,2	-217,1	-8,2	-61,6
2. Фінансові активи	557,0	12,9	354,1	3,0	-202,9	-9,9	36,4
2.1 Поточна дебіторська заборгованість	35,1	6,3	133,4	37,7	2,6	31,4	7,4
2.1 Поточна дебіторська заборгованість за виданими авансами	2,3	0,4	0	0	-2,3	-0,4	- 100,0
2.2 Поточна дебіторська заборгованість за розрахунками із соц. страхування	32,8	5,9	133,4	100	100,6	94,1	306,7
2.2 Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у національній валюті	502,6	90,2	220,7	62,3	-281,9	-27,9	56,1
2.2.1 в касі	225,3	44,8	196,9	89,2	-28,4	44,4	12,6
2.2.2. в казначействі	277,3	55,2	23,8	10,8	-253,5	-44,4	91,4
3. Витрати майбутніх періодів	7,0	0,2	0	0	-7,0	-0,2	100,0

Додаток Е

Склад, структура та динаміка пасивів ГУ ДФС в Сумській області (станом на кінець року)

Вид активів (майна)	2018 р.		2019 р.		Зміни (+,-)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	частки, в.п.	у %
Пасиви – всього	4327,5	-	11985,3	-	7657,8	-	177,0
1. Власний капітал та фінансовий результат	4005,0	92,5	11832,3	98,7	7827,3	6,2	195,4
1.1 Внесений капітал	13905,2	321,3	23581,5	199,29	9676,3	-122,0	69,6
1.2 Фінансовий результат	-	-	-	-	-	-	12,1
	10479,1		11749,1		1270,0		
2. Зобов'язання	323,0	7,5	153,0	1,3	-170,0	-6,2	-52,6
2.1 Поточні зобов'язання до бюджету	7,4	2,3	19,7	12,9	12,3	10,6	166,2
2.1 Поточні зобов'язання з оплати праці	30,6	9,5	113,7	74,3	83,1	64,8	271,6

Додаток Ж

Види контролю виплат працівникам за суб'єктами

Вид контролю	Суб'єкт контролю	Функції	Документи, що регулюють діяльність
Зовнішній	Міністерство соціальної політики	Державний контроль за додержанням законодавства про працю юридичними і фізичними особами – підприємцями, які використовують найману працю, що перебувають у їх функціональному підпорядкуванні, зокрема: моніторинг у сфері оплати та нормування праці; контроль за правильністю надання державної соціальної допомоги	Закон України «Про оплату праці»; Кодекс законів про працю в Україні; Положення «Про Міністерство соціальної політики України» та інші
	Державна фіскальна служба України	Державний контроль за додержанням законодавства про працю на всіх підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності та підпорядкування, зокрема: адміністрування податків і зборів, єдиного внеску; контроль за дотриманням податкового законодавства щодо виплат працівникам	Кодекс законів про працю в Україні; Податковий кодекс України; Закон України «Про оплату праці»; Положення «Про Державну фіскальну службу України» та інші
	Державна служба України з питань праці	Державний контроль за додержанням законодавства про працю, зайнятість населення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування в частині призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій	Кодекс законів про працю в Україні; Закон України «Про оплату праці»; Положення «Про Державну службу України з питань праці» та інші
	Професійні спілки та їх об'єднання	Громадський контроль за виплатою заробітної плати, додержанням законодавства про працю та про охорону праці	Кодекс законів про працю в Україні; Закон України «Про оплату праці»; Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»
Внутрішній	Підприємство/установа/організація	Контроль виплат працівникам, що проводиться безпосередньо як керівництвом та/ або уповноваженими особами, так і спеціальними контрольними службами в інтересах самого підприємства/установи/організації	Кодекс законів про працю в Україні; Закон України «Про оплату праці» тощо; внутрішні документи підприємства/установи/організації

Додаток И

Запропонована відомість контролю розрахунків за видами оплат з урахуванням її поділу на першу та другу половину окладу в ГУ ДФС в Сумській області

№ з/п	П.І.Б.	Всього нараховано за видами оплат		Відхилення	Всього утримано за рахунок працівника (ПДФО, ВЗ)		Відхилення	Всього утримано за рахунок підприємства (ЄВ)		Відхилення	Сума до видачі працівнику		Відхилення
		За даними установи	За даними контролера		За даними установи	За даними контролера		За даними установи	За даними контролера		За даними установи	За даними контролера	
1	Глушко Г.М.	18756,00	18756,00	-	3657,57	3657,57	-	4126,50	4126,50	-	15099,23	15099,23	-
	- за першу половину місяця	6170,00	6170,00	-	1203,15	1203,15	-	1357,40	1357,40	-	4966,85	4966,85	-
	- за другу половину місяця	12586,80	12586,80	-	2454,42	2454,42	-	2769,00	2769,00	-	10132,38	10132,38	-
2	Шастун О.П.	22161,60	22161,60	-	4321,51	4321,51	-	4875,55	4875,55	-	17840,09	17840,09	-
	- за першу половину місяця	7290,00	7290,00	-	1421,55	1421,55	-	1603,80	1603,80	-	5868,45	5868,45	-
	- за другу половину місяця	14871,00	14871,00	-	2899,96	2899,96	-	3271,75	3271,75	-	11971,64	11971,64	-

Додаток К

Запропонована відомість контролю нарахованої заробітної плати за видами оплат в ГУ ДФС в Сумській області

ПІБ працівника	Оклад		Щомісячна премія (30%)	Доплата за збільшення обсягу роботи	Оплата роботи в святкові і неробочі дні	Доплата за виконання обов'язків тимчасово відсутнього	Доплата за виконання обов'язків тимч.відсутнього	Доплата за інтенсивність праці	Доплата за роботу у вечірній час	Всього нараховано
	за першу половину місяця	за другу половину місяця								
Кондратенко О.Л.	6170,00	6170,00	3702,00	1234,00	1480,00	-	-	-	-	18756,80
Науменко В.Д.	7290,00	7290,00	4374,00	1458,00	1749,60	-	-	-	-	22161,60
Перченков О.Г.	5250,00	5250,00	3150,00	-	1260,00	1050,00	-	-	-	15960,00
Адвенко Р.З.	8178,00	8178,00	4464,00	-	-	-	-	2230,50	1487,00	23048,00
Минук У.К.	4675,00	4675,00	2550,00	-	-	-	-	1275,00	850,00	13175,00

Додаток Л

Запропонована відомість контролю оподаткування заробітної плати в ГУ ДФС в Сумській області

№ з/п	П.І.Б.	Всього утримано ПДФО		Відхилення	Всього утримано військового збору		Відхилення	Всього утримано Єдиного внеску		Відхилення
		За даними установи	За даними контролера		За даними установи	За даними контролера		За даними установи	За даними контролера	
1	Глушко Г.М.									
	- за першу половину місяця	1110,60	1110,60	-	92,55	92,55	-	1357,40	1357,40	-
	- за другу половину місяця	2265,62	2265,62	-	188,80	188,80	-	2769,00	2769,00	-
2	Шастун О.П.									
	- за першу половину місяця	1312,20	1312,20	-	109,35	109,35	-	1603,80	1603,80	-
	- за другу половину місяця	2676,89	2676,89	-	223,07	223,07	-	3271,75	3271,75	-

Додаток М

Рекомендований план контролю нарахування заробітної плати в ГУ ДФС в Сумській області

№	Етап перевірки	Процедури контролю	Виконавець	Терміни
1	Попередній	Перевірка статутних документів, внутрішніх нормативних документів, що регулюють оплату праці на підприємстві	Петренко Г.Д.	3 дні
2	Основний	1. Детальна перевірка всіх операцій щодо нарахування заробітної плати, їх відповідності чинному законодавству 2. Перевірка документального забезпечення обліку заробітної плати 3. Перевірка синтетичного та аналітичного обліку заробітної плати	Гонтар О.В.	7 днів
3	Заключний	Формування аудиторського висновку (звіту) на основі отриманих даних Надання рекомендацій щодо покращення обліку нарахування заробітної плати на підприємстві	Гузін П.О.	2 дні

Додаток Н

Програма контролю нарахування заробітної плати працівникам в ГУ ДФС в Сумській області

Мета контролю	Завдання контролю	Виконавець	Термін	Робочі документи	Примітки
Визначення дотримання положень законодавства про працю, стан внутрішнього обліку та контролю за трудовими відносинами	Перевірка оформлення співробітників при їх прийманні та звільненні. Перевірка обліку робочого часу співробітників, особливості побудови системи оплати праці тощо. Перевірка правильності оформлення працівників (приймання на роботу та звільнення) за наказами, контрактами, трудовими угодами	Гузіна П.О.	2 дні	РД1, 2, 3	
Визначення правильності організації табельного обліку	Перевірка правильності ведення табелів. Перевірка правильності обліку відпрацьованого часу (оскільки допущені в ньому помилки чи перекручування призведуть до переоплати або недоплати, необґрунтованого витрачання фонду оплати праці). Перевірка даних табеля з розрахунково-платіжними відомостями, для того щоб переконатись, що у них включені ті особи, які зазначені в табелях	Гузіна П.О.	3 дні	РД 4, 5,6	
Визначення правильності оформлення первинної документації і нарахування заробітної плати	Перевірка первинних документів з обліку виплат працівникам Встановлення повноти і правильності наведених в первинних документах реквізитів Перевірка нарахування заробітної плати, для чого звіряється склад працівників у розрахунково-платіжній відомості з даними обліку спискового складу відділу кадрів Перевірка повноти та правильності включення до витрат за видами діяльності витрат з оплати праці працівників та нарахувань до соціальних фондів Перевірка обґрунтованості і правильності нарахування виплат за тимчасову непрацездатність, щорічних відпусток тощо	Гонтар О.В.	2 дні	РД 7, 8, 9, 10, 11	
Перевірка розрахунково-платіжних відомостей і особових розрахунків	Перевірка відповідності платіжних відомостей розрахунковим відомостям Перевірка правильності підсумків і наявність підсумків прописом Перевірка наявності на відомостях підписів керівника, головного бухгалтера і особи, яка склала відомість Перевірка наявності підписів одержувачів грошей Перевірка депонованих сум Аналіз правильності платіжних операцій	Гонтар О.В.	5 днів	РД 12 -17	
Перевірка правильності виплати грошових коштів згідно з трудовими угодами	Перевірка розрахунків з оплати праці з працівниками прийнятими на роботу за трудовими договорами Документальна перевірка трудових угод Перевірка оплати праці працівникам, які працюють за сумісництвом	Петренко Г.Д.	1 день	РД 18-20	
Перевірка стану аналітичного обліку розрахунків з оплати праці	Перевірка синтетичного обліку заробітної плати Встановлення відповідності аналітичного обліку по заробітній платі синтетичному обліку на рахунку 66 У випадку виявлення розбіжностей між аналітичним і синтетичним обліком встановлення їх причини	Петренко Г.Д.	2 дні	РД21-23	

Додаток П

Тест внутрішнього контролю нарахування заробітної плати в ГУ ДФС в Сумській області

№	Питання	Так	Ні	Відповідь відсутня	Примітки
1	Чи є в наявності: – колективний договір, – положення про оплату праці, – положення про преміювання, – наказів про прийом та звільнення; – наявність табелів обліку робочого часу; – наявність штатного розпису				
2	Чи виконуються вимогу Законів України «Про оплату праці» «Про відпустки», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»?				
3	Чи відповідають прізвища і суми у розрахункових і платіжних відомостях?				
4	Чи відповідають суми нарахованої заробітної плати за посадовими окладами при роботі за неповний місяць?				
5	Чи вірно розраховані суми нарахованої заробітної плати за відпустку?				
6	Чи застосовуються податкові соціальні пільги до ПДФО?				
7	Чи є в наявності заяви на податкові соціальні пільги?				
8	Заробітна плата видається з каси підприємства?				
9	Заробітна плата видається на карткові рахунки працівників?				
10	Чи є відповідальна особа за облік заробітної плати?				

Додаток Р

Робочий документ контролера — вибіркова перевірка правильності встановлених окладів в ГУ ДФС в Сумській області

ПІБ	Посада	За даними ГУ ДФС в Сумській області	За даними контролера	Відхилення
Лютенко Н.О.	Директор	12 000	12 000	-
Овраменко Г.Л.	Бухгалтер	10 000	10 000	-
Зінченко В.В.	Секретар	7 000	7 000	-

Робочий документ контролера — вибіркова перевірка правильності встановлення надбавок за вислугу років в ГУ ДФС в Сумській області

ПІБ	Посада	За даними ГУ ДФС в Сумській області	За даними контролера	Відхилення
Лютенко Н.О.	Директор	10%	10%	-
Овраменко Г.Л.	Бухгалтер	-	-	-
Зінченко В.В.	Секретар	30%	30%	-

Робочий документ контролера — нарахування надбавок за складність і напруженість у роботі в ГУ ДФС в Сумській області

ПІБ	Посада	За даними ГУ ДФС в Сумській області	За даними контролера	Відхилення
Лютенко Н.О.	Директор	1000	1000	-
Овраменко Г.Л.	Бухгалтер	2000	2000	-
Зінченко В.В.	Секретар	-	-	-